

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci žalobce: **N. G. P.**, nar. X, evidenční číslo ..., ..., státní příslušnost X, hlášen k pobytu na adrese Pobytové středisko MV ČR, Rudé armády 1000, 517 41 Kostelec nad Orlicí, t.č. na adrese X zastoupen Mgr. Evou Drhlíkovou, Organizace pro pomoc uprchlíkům, Kovářská 4, 190 00 Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 8. 2015, č.j. OAM-656/ZA-ZA05-ZA15-2015, ve věci mezinárodní ochrany, **t a k t o :**

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 8. 2015, č. j. OAM-656/ZA-ZA05-ZA15-2015 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

Žalobce se včas podanou žalobou domáhá přezkoumání a zrušení výše uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl tak, že jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná podle § 10a písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) tohoto zákona zastavil a zároveň určil, že **státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 Nařízení Evropského**

parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, (dále také jen „Dublinské nařízení“ nebo „Dublin III“ nebo „nařízení č. 604/2013“), **je Maďarsko**.

Žalovaný ve svém rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobci nesvědčí žádné z kritérií pro stanovení příslušného členského státu k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 8 - 15 Dublinského nařízení. V takovém případě žalovaný vyšel z dikce čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení, stanovujícího mezinárodní příslušnost státu v případě nemožnosti aplikace žádného z výše uvedených článků v tom smyslu, že k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu je příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána. Žalovaný sejmul žalobci otisky prstů, tyto zaslal do systému EURODAC a následně zjistil, že žalobce podal dne 18. 11. 2014 žádost o mezinárodní ochranu v Maďarsku.

II. Obsah žaloby

Žalobce v žalobě a jejím doplnění namítal, že v předcházejícím řízení byl zkrácen na svých právech. Napadeným rozhodnutím žalovaný porušil zejména ustanovení § 3, § 4 odst. 2, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „s. ř.“), dále článek 3 odst. 2 a druhý pododstavec tohoto článku Dublinského nařízení, články 4, 5 a 17 Dublinského nařízení a články 3 a 8 Úmluvy o ochraně lidských práv. Žalobce nesouhlasí se svým přemístěním do Maďarska, neboť zde dle jeho názoru dochází k vážným nedostatkům v oblasti azylového řízení a podmínek pro přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu, které ve vztahu k individuálním okolnostem případu žalobce představují porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Namítá že správní orgán se ve svém rozhodnutí žádným způsobem nevypořádal s otázkou, zda je jeho přemístění možné. Odkázal v tomto směru na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2014, č.j. 45 Az 14/201-31. Správní orgán se tak měl zabývat přijímacími podmínkami žadatelů v Maďarsku a také posoudit možnost uplatnění diskrečního oprávnění dle čl. 17 odst. 1 Dublinského nařízení. V případě přemístění žalobce do Maďarska hrozí porušení čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků a čl. 3 Úmluvy proti mučení, neboť dochází k přímému riziku vyhoštění do země původu. K uvedenému se 18. 9. 2015 vyjádřil Maďarský Helsinský Výbor v dokumentu „Hungary - no country for refugees - Information Note“, který konstatuje, že v Maďarsku dochází k systematickému porušování pravidla non-refoulement, k arbitrární detenci uprchlíků a k dalším systematickým porušením lidských práv (uvedený dokument doložil v příloze). Porušování uprchlického práva v Maďarsku konstatovala také nezisková organizace Amnesty International ve své zprávě z října 2015 (doložena v příloze) a doporučila členským státům EU nepředávat žadatele o azyl zpátky do Maďarska. Samotný žalobce prošel zkušeností z uprchlických táborů v Maďarsku, kde panují otřesné podmínky (malé přelidněné místnosti), zažil tam nezákonný procesní postup tamního správního orgánu (u pohovoru nebyl přítomen tlumočník, mnoho dokumentů mu bylo doručeno pouze v maďarštině...). Poukázal na to, že řada členských států Evropské unie již pozastavila přemísťování žadatelů o mezinárodní ochranu do Maďarska z důvodu systematických nedostatků v azylovém řízení a přijímacích podmínkách pro žadatele o mezinárodní ochranu v Maďarsku, jedná se např. o

rozhodnutí soudů v Rakousku, Francii, Německu, Itálii, Švýcarsku, a Belgii. Žalobce dále poukázal na to, že ESLP v nejnovějším rozsudku přemístění podle Dublinského nařízení ve věci *Tarakhel proti Švýcarsku* judikoval, že státy mají povinnost provést pečlivé a individuální posouzení situace dotčené osoby a zastavit přemístění v případě, že existuje riziko nelidského nebo ponižujícího zacházení. Žalobce má za to, že žalovaný neprovedl pečlivé a individuální posouzení jeho situace v případě jejího přemístění do Maďarska a vůbec nezohlednil, že přicestoval se svou družkou, M. D. F. R., nar. ..., st. příslušnost Kubánská republika, která trpí psychickými potížemi, které se velmi zhoršily právě během pobytu v uprchlickém táboře v Maďarsku. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí pro nezákonnost a nepřezkoumatelnost zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Usnesením ze dne 25. 9. 2015 krajský soud žalobě přiznal odkladný účinek.

III. Vyjádření žalovaného

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žalobních námitek, neboť neprokazují, že by správní orgán v průběhu své činnosti porušil některé ustanovení správního řádu či Dublinského nařízení a následně vydal nezákonné či nedostatečně odůvodněné rozhodnutí. Odkázal na obsah správního spisu a na napadené rozhodnutí. Žalovaný zdůraznil, že provedl lustraci v systému EURODAC a bylo bez pochyb prokázáno, že žalobce podal dne 18. 11. 2014 žádost o udělení mezinárodní ochrany v Maďarsku jako prvním členském státě Evropské unie. K diskrečnímu oprávnění dle čl. 17 Dublinského nařízení žalovaný uvedl, že se jedná o možnost a oprávnění členského státu, který rozhoduje o přemístění žadatele, dle jeho vlastního uvážení ponechat žadatele ve své jurisdikci, nejedná se o povinnost, a proto není užití institutu diskrečního oprávnění vynutitelné, a to ani soudní cestou. Pokud členský stát tohoto oprávnění nevyužije (jako v případě žalobce), není povinností správního orgánu, který ve věci rozhoduje, tuto okolnost ve svém rozhodnutí výslovně odůvodňovat (podle rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2015, č.j. 49 Az 7/2015-55).

K žalobní námitce o nemožnosti přemístění žalobce do Maďarska z důvodu vážných nedostatků v oblasti azylového řízení, žalovaný odkázal na stranu 4 odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde se touto záležitostí zabývá, zopakoval, že Maďarsko je právoplatným členem Evropské unie, k mučení, nelidskému zacházení apod. ve smyslu zákona o azylu v průběhu azylové procedury zde nedochází. Státní moc zde dodržuje lidská práva, Maďarsko je považováno za bezpečnou zemi původu nejen Českou republikou, nýbrž i dalšími státy Evropské unie. Není proto opodstatněný důvod k obavám z návratu do Maďarska. Žalovaný odkázal na zprávu European Council on Refugees and Exiles ze dne 4. 7. 2014, která dokládá konstatování Evropského soudu pro lidská práva ve vztahu k přemístění žadatele do Maďarska, že na základě novely maďarského azylového zákona z roku 2013 došlo ke zlepšení systému. ESLP rovněž poznamenal, že UNHCR nikdy nevydala stanovisko, požadující, aby se členské státy EU zdržely transferu žadatelů o azyl do Maďarska, jak to učinily např. v případě Řecka. Pokud jde o rozhodnutí některých soudů členských států Evropské unie, které rozhodly o pozastavení přemísťování žadatelů o mezinárodní ochranu do Maďarska, jedná se o rozhodnutí národních soudů těchto členských států, která nejsou závazná pro jiný členský stát. Na úrovni Evropské unie, resp. Evropského soudního dvora, či Evropského soudu pro lidská

práva žádné obdobné rozhodnutí či doporučení pro členské státy Evropské unie nebylo přijato. Žalovaný neshledal, že by eventuálním návratem do Maďarska mohla žalobci vzniknout jakákoliv újma pokrytá účelem zákona o azylu. Odmítl i žalobní námitku stran posouzení transferu do Maďarska ve vztahu k tvrzeným psychickým potížím družky žalobce, neboť tyto potíže žalobce i jeho družka uvedli poprvé až ve svých žalobách, v průběhu správního řízení je neuváděli. Žalovaný uvedené skutečnosti nemohl objektivně hodnotit, neboť mu nebyly známy. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Replika žalobce

V replice k vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že ačkoliv je Maďarsko členským státem EU, neznamená to, že k systémovým nedostatkům v azylovém řízení zde nemůže docházet. Žalobce namítá, že žalovaný ve svém vyjádření argumentuje zprávou European Council on Refugees and Exiles ze dne 4. 7. 2014, která je již značně zastaralá a neaktuální. Uprchlíká situace v Maďarsku se přitom ode dne 4. 7. 2014 zásadním způsobem změnila. Žalovaný pak měl použít aktuální zprávy, jako například zprávu ECRE ze dne 30. 10. 2015, která doporučuje členským státům EU pozastavit transfery do Maďarska. Žalobce již v samotné žalobě argumentoval na rozdíl od žalovaného aktuálními zprávami a rozsudky a je přesvědčen, že zprávy a doporučení evropských orgánů (jako je ECRE) a světových organizací nemohou být opomíjeny. Žalobce dále nesouhlasí s tím, že by se žalovaný nemusel zabývat diskrečním oprávněním čl. 17 Dublinského nařízení. Odkázal v tomto směru na rozhodnutí Krajského soudu v Praze, č.j.: 49 Az 10/2015 - 36, ze dne 24. 2. 2015, v němž soud zastává názor, že *„úvaha týkající se možnosti přemístění žadatele ve smyslu čl. 3 odst. 2 věty druhé nařízení č. 604/2013 v rozhodnutí o přemístění žadatele obsažena být musí.“* K tvrzení žalovaného, že mu psychické obtíže družky žalobce nebyly známy, protože uvedla, že její zdravotní stav je dobrý, žalobce namítá, že družka se domnívala, že se žalovaný dotazuje na fyzický zdravotní stav, a nikoliv na psychický. Psychické potíže se jí přitom zhoršily právě díky pobytu v maďarském uprchlickém táboře. Žalovaný by se těmito skutečnostmi měl sám z úřední povinnosti zabývat, aby mohl být zjištěn skutkový stav v souladu s čl. 3 správního řádu, tedy, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti.

V dalším podání žalobce doplnil, že v lednu 2016 vydalo ECRE novou zprávu, která uvádí, že soudy ostatních členských států zabraňují transferu žadatelů o azyl do Maďarska, neboť zde dochází k porušování Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, Listiny základních práv Evropské unie, Úmluvy o právním postavení uprchlíků a dalších evropských a mezinárodně právních instrumentů. Z nové zprávy ECRE žalobce poukazuje na to, že závěry soudů ostatních členských států EU, institucí EU a renomovaných mezinárodních organizací musí vzít žalovaný při své rozhodovací činnosti v úvahu. Dle Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) stát pochybí, pokud předpokládá, že ostatní země EU dodržují předpisy upravující práva žadatelů o mezinárodní ochranu, aniž by vzal v potaz informace pocházející z důvěryhodných zdrojů. Z činnosti soudů ostatních členských států EU a institucí EU je patrné, že v současné době dochází v Maďarsku k porušování lidských práv a evropských předpisů upravujících azylové řízení. Evropská komise zahájila 10. 12. 2015 proti Maďarsku řízení pro nesplnění povinností, když dospěla k závěru, že maďarský azylový zákon v současném znění není v souladu s evropským azylovým právem. Soudy členských států EU jako je Lucembursko, Rakousko, Belgie,

Německo, Nizozemsko, zakázaly uskutečnit transfer žadatelů o azyl do Maďarska, neboť zde dochází k porušování Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a Listiny základních práv EU. Zákaz transferu do Maďarska opírají uvedené soudy o čtyři důvody. Prvním z nich je nedostatečný přístup žadatelů o azyl k ochraně, druhým je skutečnost, že Maďarský systém detence porušuje mezinárodní a evropské standardy ochrany lidských práv, třetím důvodem jsou životní podmínky, které žadatelé o azyl mají a čtvrtým skutečnost, že Maďarsko nedodržuje princip non-refoulement. Podle závěrů Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a Výboru OSN proti mučení nelze považovat Srbsko za bezpečnou zemi a žadatelé o azyl tam proto nemohou být navraceni. Maďarsko však Srbsko za bezpečnou zemi považuje, v důsledku čehož zamítá všechny žádosti o azyl a vrací uprchlíky, kteří do Maďarska přišli přes Srbsko a žadatelé nemají proti takovému rozhodnutí účinnou obranu. Žalobce uzavírá, že není možné nařídít jeho transfer do Maďarska, neboť hrozí velké riziko, že by v Maďarsku došlo k porušení jeho základních lidských práv.

Žalobce dále odkázal na Zprávu UNHCR z května 2016, která monitoruje období od července 2015 do března 2016 a především změny maďarské legislativy v oblasti azylu. UNHCR upozorňuje na možné porušování mezinárodních a evropských závazků, které spatřuje v praxi maďarských úředníků, jež představuje zakázané hromadné vyhošťování, kdy skoro všechny žádosti jsou velmi rychle zamítnuty se standardním odůvodněním, což naznačuje, že neprobíhá žádné individuální posouzení. Žalobce podotýká, že právě u něho hrozí navrácení do Srbska, neboť přes Srbsko přicestoval do Maďarska. Zpráva uvádí, že Maďarsko považuje Srbsko za bezpečnou třetí zemi, přestože UNHCR v srpnu 2012 vyzýval státy, aby neposílaly žadatele o azyl zpět do Srbska z důvodu vážných nedostatků v azylovém řízení. Žadatel má pouze tři dny na vyvrácení rozhodnutí o poslání zpět do Srbska jako bezpečné třetí země. UNHCR trvá na tom, že žadatelé o azyl by do Srbska neměli být vraceni. UNHCR je znepokojeno i velkým počtem lidí držených v detencích při čekání na vydání do Srbska. Zpráva hovoří o diskontinuitě azylového řízení u žadatelů, kteří přerušili řízení (opustili území). V případě, že uplynulo více jak 9 měsíců (což je i případ žalobce), je žadatel nucen podat novou žádost o azyl, která je posuzována jako další žádost a ta je považována jako nepřijatelná, pokud žadatel neprokáže nové skutečnosti. Závěrem žalobce poukázal na skutečnost, že dne 10. prosince 2015 bylo Evropskou Komisí zahájeno proti Maďarsku řízení o porušení smluv (*infringement procedure*) s ohledem na obavy z podoby azylového řízení v Maďarsku, kde žadatelé nemají možnost poukazovat na nové důkazy a skutečnosti a kde v případě odvolání není aplikován suspenzivní účinek. Komisař pro lidská práva (Rada Evropy) po návštěvě Maďarska v listopadu 2015 vyjádřil znepokojení zrychlenými řízeními a tranzitními zónami spolu s velkým rizikem nuceného návratu do Srbska. Žalobce setrval na podané žalobě v celém rozsahu.

Na žalobcem doplněnou zprávu ECRE z ledna 2016 reagoval žalovaný sdělením, že vzhledem k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí (31. 8. 2015) nemohl uvedenou zprávu ve svém rozhodnutí zhodnotit. Konstatoval uklidnění situace, kdy nyní již Maďarsko není vystaveno v souvislosti s uprchlickou krizí tak masovému přílivu uprchlíků jako v první polovině roku 2015. Uvedl, že v důsledku popsané situace je maďarský azylový systém stejně jako systémy dalších členských států EU dotčených masovým přílivem uprchlíků vystaven problémům v řízení a ubytování těchto osob, v zajištění potřebných standardů péče požadovaných evropským právem, podle názoru žalovaného však nelze daný stav hodnotit jako mučení či

nelidské a ponižující zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy. Žalovaný dále uvedl, že rozhodování soudů některých členských států EU o pozastavení přemísťování žadatelů o mezinárodní ochranu do Maďarska, nejsou závazná pro ČR, která každou žádost posuzuje individuálně. Na úrovni EU, resp. Evropského soudního dvora, či Evropského soudu pro lidská práva žádné obdobné rozhodnutí či doporučení pro členské státy EU nebylo přijato. Rovněž tak tvrzení, že Maďarsko, ač členský stát EU, není bezpečnou zemí původu, je předčasné, neboť žalobou tvrzené řízení Evropské komise proti Maďarsku pro neplnění povinností zahájené v prosinci 2015 nebylo uzavřeno.

Ke zprávě UNHCR z května 2016 žalovaný odkázal na svá předešlá vyjádření. K tvrzení žalobce, že mu, bude – li předán do Maďarska, hrozí navrácení do Srbska, žalovaný uvedl, že podle čl. 3. odst. 3. Dublinského nařízení si každý členský stát ponechává právo na vrácení žadatele do bezpečné třetí země, což bylo potvrzeno i rozsudkem ESLP ze dne 17. 3. 2016 ve věci *Shiraz Baig Mirza proti Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal*, se kterým se správní orgán ztotožňuje a na který v této souvislosti poukazuje. Výše zmíněný rozsudek čtvrtého senátu Soudního dvora dle názoru žalovaného poskytuje dostatečnou odpověď na všechny žalobní námitky uplatněné žalobcem v doplnění žaloby, které považuje za nedůvodné. Žalovaný neshledal, že by eventuálním návratem do Maďarska mohla žalobci vzniknout jakákoliv újma pokrytá účelem zákona o azylu. Nadále setrval na svém návrhu na zamítnutí žaloby.

V. Skutkové a právní závěry krajského soudu

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů. Projednal žalobu bez nařízení jednání za výslovného souhlasu žalobce i žalovaného v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s.

Z obsahu předloženého správního spisu vyplývá, že žalobce podal dne 30. 7. 2015 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Uvedl, že je státním příslušníkem Kubánské republiky a ze své vlasti vycestoval dne 9. 9. 2014 letecky do Moskvy, odtud odcestoval letecky dne 16. 11. 2014 do Srbska, dále autobusem do Subotice, maďarské hranice překročil pěšky. V Maďarsku požádal o mezinárodní ochranu, jeho žádost byla zamítnuta. Dne 26. 7. 2015 odjel vlakem do Rakouska a poté autobusem do ČR. Důvodem opuštění vlasti byla jeho aktivita pro protirevoluční organizaci, pro kterou pracoval v utajení. Za uvedenou činnost mu ve vlasti hrozí trest odnětí svobody na 30 let. Kubánská bezpečnostní služba vtrhla do jeho domu, spoutali ho a odvezli na stanici, vyslýkali ho a bili. V případě svého návratu do vlasti se obává vězení. Dále uvedl, že lidé, kteří vystupují proti vládě, často beze stopy zmizí. O mezinárodní ochranu v ČR žádá společně se svou družkou M. D. F. R., nar. X (pozn. soudu: její věc je zdejším soudem vedena pod sp. zn. 32Az 37/2015). Žalovaný listroval žalobce v systému EURODAC (kde se lustrace provádí pomocí sejmutí otisků prstů), ze kterého zjistil, že žalobce o poskytnutí mezinárodní ochrany požádal dne 18. 11. 2014 v Maďarsku jako prvním členském státě Evropské unie.

Žalovaný na základě zjištění této skutečnosti požádal dne 4. 8. 2015 Maďarsko, aby žalobce přijalo zpět na své území a převzalo příslušnost k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Žalovaný dále vycházel z toho, že dnem 18. 8. 2015, tj. uplynutím lhůty pro odpověď, Maďarsko uznalo svou příslušnost k posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce.

Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a po provedeném dokazování v návaznosti na příslušná zákonná ustanovení a aktuální judikaturu dospěl k závěru, **že žaloba je d ů v o d n á.**

Podle § 10a písm. b) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná, je-li k posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany příslušný jiný členský stát Evropské unie.

Podle ustanovení § 25 písm. i) zákona o azylu se řízení zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná.

Podle čl. 3 odst. 1 nařízení č. 604/2013 členské státy posuzují jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, včetně na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III., přičemž jednotlivá kritéria se uplatňují v pořadí, v jakém jsou uvedena ve zmíněné kapitole (čl. 7 odst. 1 nařízení).

V čl. 3 odst. 2 prvním pododstavci je uvedeno, že pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, **je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána.**

V druhém pododstavci je uvedeno, že není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, **protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát. Pokud podle tohoto odstavce nelze provést přemístění do žádného členského státu určeného na základě kritérií stanovených v kapitole III ani do prvního členského státu, v němž byla žádost podána, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, se stává příslušným členským státem.**

Žalovaný se předně musel zabývat tím, zda je ve smyslu nařízení č. 604/2013 dána příslušnost České republiky k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Úkolem žalovaného pak bylo provést postupný test aplikovatelnosti jednotlivých kritérií uvedeného nařízení, dokud nedospěje ke kritériu, jež bude moci na případ žalobce použít. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí je zřejmé, že výše uvedený postup žalovaný zvolil, když postupně vyloučil uplatnění kritérií uvedených v kapitole III, článcích 8 až 15 nařízení č. 604/2013 (soud odkazuje na citaci jednotlivých článků uvedenou v napadeném rozhodnutí) a učinil závěr, že v případě žalobce **je třeba aplikovat** zbytkové kritérium uvedené v čl. 3 odst. 2

prvním pododstavci citovaného nařízení, na jehož základě určil, že státem příslušným k posouzení žádosti žalobce je Maďarsko, neboť v něm žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu jako prvním členském státě již dne 18. 11. 2014.

Žalobce již v žalobě a jejím doplnění a v dalších následných podáních nesouhlasil se svým přemístěním do Maďarska a upozorňoval na řadu mezinárodních dokumentů (zprávu ECRE ze dne 30. 10. 2015 a z ledna 2016, zprávu UNHCR z května 2016) a konkrétních rozhodnutí soudů Evropské unie, které pozastavily přemísťování žadatelů o mezinárodní ochranu do Maďarska z důvodu systematických nedostatků v azylovém řízení a přijímacích podmínkách pro žadatele o mezinárodní ochranu v Maďarsku. Uvedené zprávy v této souvislosti upozorňují na změny maďarské legislativy v oblasti azylu (viz výše) v neprospěch žadatelů, podrobněji se pak věnují situaci uprchlíků, kteří do Maďarska přišli přes Srbsko, což je i případ žalobce, s poukazem na to, že podle závěrů Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a Výboru OSN proti mučení nelze považovat Srbsko za bezpečnou zemi a žadatelé o azyl tam proto nemohou být navraceni. Maďarsko však Srbsko za bezpečnou zemi považuje, v důsledku čehož zamítá všechny žádosti o azyl a vrací uprchlíky, kteří do Maďarska přišli přes Srbsko a žadatelé nemají proti takovému rozhodnutí účinnou obranu. Žalobci v takovém případě hrozí porušení jeho základních lidských práv.

Krajský soud konstatuje, že argumentace žalobce je velmi podrobná a konkrétní. K řádnému posouzení její důvodnosti soud vycházel z aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu (dále také jen „NSS“), když je mu známo, že jednotlivé krajské soudy v rámci České republiky přistupují k řešení této otázky rozdílně. Krajský soud si proto dovoluje odkázat na podstatné závěry **Nejvyššího správního soudu** uvedené v jeho **rozsudku ze dne 12. 9. 2016, č. j. 5 Azs 195/2016-22** (dostupný na www.nssoud.cz), pokud jde o posouzení otázky, zda i v projednávaném případě byly splněny podmínky pro zastavení řízení a určení, že pro posouzení žalobcovy žádosti je příslušné Maďarsko.

NSS citovaným rozsudkem č. j. 5 Azs 195/2016-22 zrušil rozhodnutí krajského soudu (který zamítl žalobu) i žalovaného a uvedl, že k dané problematice již judikoval, že „úvaha správního orgánu týkající se možnosti přemístění žadatele ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Dublin III musí být obsažena v každém rozhodnutí o přemístění žadatele, bez ohledu na to, do jaké země má být žadatel přemístěn (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014 - 27, dostupný na www.nssoud.cz). Na žalovaném tedy bylo posoudit, zda v případě Maďarska existují závažné důvody se domnívat, že zde dochází k systémovým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení, příp. podmínky přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu v této zemi, které by vedly k riziku nelidského nebo ponižujícího zacházení se stěžovatelem v důsledku jeho přemístění do Maďarska jakožto země jinak příslušné k vyřízení jeho žádosti.“

NSS dále připomněl, že již v rozsudku ze dne 27. 4. 2016, č. j. 4 Azs 70/2016 - 28, kterým zrušil rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného ve skutkově obdobné věci uvedl, že *„je přitom veřejně známou skutečností, že v poslední době čelilo Maďarsko přílivu značného množství příchozích migrantů, a není tak zcela vyloučeno, že by k systematickým nedostatkům v azylových řízeních konaných v této zemi mohlo docházet. I z běžně dostupných elektronických zdrojů lze zjistit, že z uvedeného důvodu vnitrostátní soudy některých členských států Evropské unie odmítly v nedávné minulosti přemístění cizinců – žadatelů o udělení mezinárodní ochrany na základě Dublinského nařízení za účelem realizace azylového řízení do*

Maďarska [viz např. zpráva European Council on Refugees and Exiles – Case Law Fact Sheet: Prevention of Dublin Transfers to Hungary (January 2016), dostupná z: <http://www.refworld.org/docid/56af051e4.html>].“ Obdobně se NSS vyjádřil i v rozsudku ze dne 11. 8. 2016, č. j. 1 Azs 91/2016 - 27, v němž uvedl, že je mu z rozhodovací činnosti známo, že „jak nevládní organizace, tak především Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky poukazují na skutečnosti, které by mohly nasvědčovat existenci závažných důvodů pro závěr o existenci systematických nedostatků maďarské azylové praxe. Rovněž v rozhodovací praxi soudů některých evropských zemí se již vyskytly případy, kdy byly ve vztahu k Maďarsku konstatovány systematické nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu Finska ze dne 20. dubna 2016 ve věci KHO:2016:53, dostupný na <http://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/2016/201601503>; obdobně rozsudek Rakouského spolkového správního soudního dvora ze dne 27. 8. 2015, ve věci W 125 2111611-1/7E).“

NSS poukázal i na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2016, č. j. 49 Az 97/2015 - 82, který se za obdobných okolností jako v nyní posuzovaném případě zabýval otázkou, zda přemístění žadatele do Maďarska nebrání systémové nedostatky v azylovém řízení či podmínkách přijetí žadatelů, které by dosahovalo možného rizika nelidského či ponižujícího zacházení. Uvedl, že Krajský soud v Praze při zkoumání existence systémových nedostatků v azylovém řízení v Maďarsku „vycházel z údajů zveřejněných statistickým úřadem Evropské unie (dále jen „Eurostat“) ohledně v Maďarsku podaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany v roce 2014 a 2015, způsobu vyřízení těchto žádostí včetně citace příslušných ustanovení maďarského azylového zákona a lhůt pro podání žaloby k soudu. Krajský soud v Praze po uvedeném hodnocení dospěl k závěru, že azylový systém v Maďarské republice vykazuje systémové nedostatky, které neumožňují předání žalobce k vyřízení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany do Maďarské republiky.“ Krajský soud v Praze vycházel i ze „zprávy projektu AIDA (Asylum Information Database) z října roku 2015, v níž se uvádí, že žádosti žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, kteří na území Maďarské republiky přišli z území Srbska, mohou být odmítnuty ve zkráceném řízení jako nepřípustné.....Z uvedených údajů Eurostatu, jakož i z údajů předložených žalobcem, dle Krajského soudu v Praze vyplývá, že obavy žalobce z nevyřízení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany v Maďarsku v přiměřené lhůtě, či dokonce z jejího věcného neprojednání, a z následné nemožnosti účinné obrany proti takovému rozhodnutí, jsou oprávněné se závěrem, že azylový systém v Maďarské republice vykazuje systémové nedostatky, které neumožňují předání žalobce k vyřízení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany do Maďarské republiky.“ Krajský soud v Praze po obsáhlém hodnocení s odkazem na citované podkladové zdroje dospěl k závěru, „že se lze důvodně domnívat, že maďarské úřady hojně využívají zkráceného řízení při vyřizování žádostí a vracejí žadatele o azyl do Srbska, které však v současnosti není bezpečnou zemí, ač je takto maďarským nařízením vlády označeno. V případě existence takovéto ‚automatizované‘ procedury na straně maďarských úřadů, která je v rozporu se zásadou non-refoulement, nelze Maďarskou republiku považovat za zemi, kde není důvodná obava, že podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie.“

Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku č.j. 5 Azs 195/2016 uvedl, že „výše uvedené závěry Krajského soudu v Praze, pokud jde o shledané nedostatky azylového řízení v Maďarsku, včetně plošného uplatňování konceptu bezpečné třetí země na v podstatě všechny žadatele o mezinárodní ochranu, kteří se do Maďarska dostali ze Srbska, lze uplatnit i v nyní posuzovaném případě. Jak vyplývá z rozhodnutí žalovaného, stěžovatel přicestoval na území Maďarska pěšky přes Srbsko. Vzhledem k reformě maďarského azylového systému účinné od 1. 8. 2015 tak vyvstává zcela reálná hrozba stěžovatelova přemístění právě do Srbska a následně jeho případné deportace do dalších zemí, včetně, v konečném důsledku, stěžovatelovy země původu, aniž by byla kterýmkoli státem řádně posouzena jeho žádost o mezinárodní ochranu, a to i přesto, že žádná jiná země Evropské unie Srbsko za bezpečnou třetí zemi nepovažuje a že maďarská právní úprava ani praxe neodpovídají pravidlům a zárukám, které pro použití konceptu bezpečné třetí země, případně evropské bezpečné třetí země, stanoví směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepracované znění), [dále jen „nová procedurální směrnice“; srov. zejména čl. 33 odst. 2 písm. c), čl. 38 a čl. 39 této směrnice] a jejichž dodržování v případě použití konceptu bezpečné třetí země po přemístění žadatele v rámci dublinského systému zdůrazňuje rovněž čl. 3 odst. 3 nařízení Dublin III.“ NSS poté odkázal na konkrétní rozsudky Soudního dvora EU a rozsudky soudů jiných členských států EU (britského Vrchního soudu, německých správních soudů, lucemburského Správního soudu a dalších), které shledaly systematické nedostatky v maďarském azylovém systému vyvolané zejména legislativní změnou účinnou od 1. 8. 2015, na jejímž základě maďarské správní orgány přemísťují žadatele do Srbska jako bezpečné třetí země, a ti jsou tak vystaveni řetězcí dalšího navrácení bez věcného posouzení jejich žádosti; a dále na systémové nedostatky v praxi maďarských správních orgánů, které se uchylují k plošnému zajišťování žadatelů, jež byli do Maďarska navráceni dle dublinského systému.

Nejvyšší správní soud vzhledem k popisovanému negativnímu vývoji v rámci maďarského azylového systému, na nějž rovněž reagovaly soudy členských států napříč Evropou, vyslovil vážné pochybnosti o správnosti závěrů žalovaného a uzavřel že „k podstatným změnám v maďarském azylovém systému došlo již s účinností od 1. 8. 2015, proto lze stěží akceptovat závěry žalovaného vycházející z premisy, že Maďarsko lze považovat za bezpečnou zemi, v níž bude žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany náležitě posouzena. Mnohá z výše zmíněných rozhodnutí soudů členských států naopak nasvědčují tomu, že již v době vydání rozhodnutí žalovaného bylo možno shledat závažné nedostatky maďarského azylového systému ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení Dublin III.“

Krajský soud vzhledem k výše uvedeným závěrům Nejvyššího správního soudu v jeho rozsudku č. j. 5 Azs 195/2016, na který v podrobnostech plně odkazuje, s přihlédnutím k obdobné rozsáhlé argumentaci žalobce, podpořené důkazy (na některé z nich poukázal i NSS), rozhodnutí žalovaného v souladu s ust. § 78 odst. 1 a odst. 4 s. ř. s zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, neboť žalovaný vycházel z nesprávného závěru, že Maďarsko lze považovat za bezpečnou zemi, v níž bude žalobcova žádost o udělení mezinárodní ochrany náležitě posouzena. V dalším řízení žalovaný zohlední výše popsané zjištěné závažné nedostatky

maďarského azylového systému ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce nařízení č. 604/2013.

Dle § 78 odst. 5 s. ř. s. je v dalším řízení správní orgán vázán právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku.

VI. Náklady řízení

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl. Žalobce náklady řízení nežádal a podle obsahu spisu mu ani žádné náklady řízení nevznikly, proto soud žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 26. září 2016

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně